

NANOBOOK

EN ETERISK BERÄTTELSE I INTERNETÅLDERN

Text: Mardoša 🍄 Illustrationer: Milan Cais

iTom – teknikoptimist, passionerad spelare och entusiastisk internetsurfare.

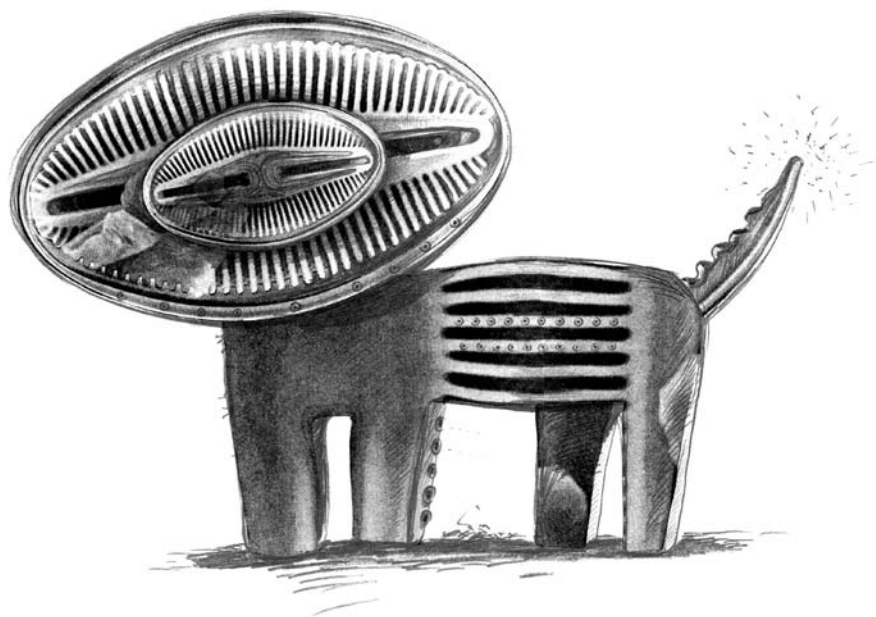

**Eliška – iToms flickvän, naturvän,
intresserad av alternativ medicin, teknikpessimist.**

Hal 9000 – iToms elektroniska hund, människans vän.

**Professor Tečka – filosofie doktor, chef för CVAN, snillrik expert på nanogami
och en av världens bästa nanopiloter, lever ett dubbelliv.**

**90/60/90 – professor Tečkas assistent, slovakiska bosatt i Tjeckien,
tvåspråkig, har ingen framgång i sitt kärleksliv, kompenserar känslomässig
ensamhet med flörtig och kokett kommunikation på internet.**

**Virus – lömska, metodiska, ihärdiga,
med självständig intelligens och förmåga att föröka sig.**

HUMLORS SURRANDE

Eliška vände sakta hemåt. Det började bli kyligt. Hon hade gått en promenad till sin favoritplats en bit utanför stan, men så fort solen gick ner försvann värmen. Eliška brukade gå hit så ofta hon kunde, och ibland tog hon även med sig sina läroböcker. Men eftersom hon studerade naturkunskap behövde hon egentligen inte ta med sig några böcker. Hon befann sig mitt i klassrummet. Det var bara ett stenkast från spårvagnens ändhållplats, men ändå brukade hon sällan träffa någon i den lilla undangömda gläntan. Den låg på slutningen till en klippformation som var svår att ta sig till från stora vägen, och när hon gick dit kände hon sig ibland som huvudpersonen i en äventyrsbok av Jaroslav Foglar. Fast hon var flicka. Och det fanns inte många flickor i Foglars böcker.

Hon satte sig på sin favoritklippa och tittade ut över landskapet, såg på solnedgången och kände samtidigt stadens avlägsna brus bakom sig. Härifrån lät det mest som humlors surrande. Det var i alla fall så Eliška föreställde sig det. Det är inget, bara humlor, tänkte hon. Men till kvällen måste hon ändå återvända till kupan. (Bortsett från att humlor vanligtvis inte bygger kupor.) Och idag hade hon ännu mindre lust än vanligt. Det var inte så att hon inte tyckte om människor. Hon var tvärtom mycket vänlig och tillmötesgående, men hon

tyckte inte om för stora mänskliga koncentrat. Och städer är de allra största mänskliga koncentraten.

Eliška beundrade naturen. Ju mer hon studerade den desto mindre förstod hon. Hur kunde något så fulländat överhuvudtaget uppstå? Hon stannade till vid en myrstack och satte sig på huk. Det roade henne att titta på myllret av myror. Hon förstod inte hur det var möjligt att de aldrig krockade med varandra. De lyckades alltid väja undan. Hon visste att myrdrottningen förmodligen styrde allt inifrån, men hon tyckte ändå att det var överväldigande. Eliška tyckte om att bli överväldigad. Hon var duktig på det och hade en känsla av att naturen blev smickrad när människor överväldigades av den. Naturen reagerade för det mesta visserligen inte (direkt) på det, men experterna var säkra på att det verkligen gjorde den gott. Rent konkret märktes det då inte på myrorna. Hela tiden rusade de förvirrat hit och dit och samlade, bar och kastade ifrån sig olika bördor, som ju kan väga flera gånger så mycket som myrorna själva.

När Eliška satt där på huk slogs hon av det paradoxala i att de egentligen inte såg henne alls, eftersom hon var så jättelik i jämförelse med dem. Hon var så stor att hon blev ett objekt som inte hade någon mening för dem, och de såg henne överhuvudtaget inte som ett levande väsen. (För dem var hon ungefär vad himlen är för människorna.) Hon försökte putta till några stycken, men inget hände, inte en enda pep till. Hon

tänkte på hur överväldigande det var att naturen kunde skapa något så pyttelitet, knappt synligt för blotta ögat och ändå levande. Myror var så små att de inte ens kunde betraktas som söta. Man kunde inte klappa dem. Eliška älskade alla slags djur. Det började långsamt skymma, så hon reste sig och skyndade tillbaka mot ändhållplatsen.

Hon ville inte gå hem med en gång. Så hon gick in i en affär för att köpa fiskmat. Sen gick hon även till sin favoritbutik med esoteriska varor och köpte olja till sin aromalampa. Hon valde doften Litsea Cubeba, som skulle vara antidepressiv, stärka koncentrationsförmågan och rena luften. Det passade Eliška perfekt. Hon såg redan framför sig hur Tomáš skulle reagera när doften av den eteriska oljan spred sig hemma.

Hon och Tomáš hade bott ihop i tre år. De flesta av deras gemensamma vänner förstod inte hur de överhuvudtaget lyckades hålla ihop, men de hade det bra. Och inte bara det: de älskade fortfarande varandra. Och det trots att de egentligen var varandras motsatser. Man kunde tro att de inte hade någonting gemensamt förutom lägenheten de bodde i. Eliška tyckte om att gå promenader i naturen, var intresserad av alternativ medicin och förstod sig inte på teknik. Hon var tvärtom lite rädd för den. Tomáš satte inte foten utanför dörren utan höll för det mesta till i sitt vardagsrum. (Vardagsrum var vad Tomáš stolt sa, Eliška kallade det för laboratorium.) Eliška var kort, Tomáš

var lång. Eliška steg upp tidigt på morgonen och gick och lade sig tidigt på kvällen. Tomáš var uppe sent på nätterna och brukade ligga och dra sig på morgnarna. Eliška hade långt mörkt hår. Tomáš hår var kort och ljust. De var förstås inte varandras fullständiga motsatser. Tomáš var visserligen inte lika smal och vacker som Eliška, men han var inte heller tjock och ful.

Tomáš satt för det mesta framför datorn. För honom var den porten till hela världen, så varför skulle han lämna sitt rum? Enda undantaget var väl när han gick ut och festade med kompisarna. Då tog han med sig datorn, kopplade upp sig mot de andras datorer och spelade nonstop, ibland i flera dagar. Tomáš var en passionerad lanare. Och det kan inte förnekas att han var en av de bästa. Han hade vunnit flera turneringar och hans klan hade lett högsta serien rätt länge. När han inte spelade surfade han på nätet. Han levde de facto på nätet. Han var med på webbkonferenser, chattade, mejlade, använde ICQ, kort sagt kommunicerade. Han kunde överhuvudtaget inte föreställa sig att för ett ögonblick inte vara uppkopplad.

När han var på nätet – vilket var praktiskt taget jämt – använde han ett alias, iTom. Alla hans virtuella kompisar kände honom bara under detta alias, hans nick. (För övrigt hade han bara virtuella kompisar. Han hade fortfarande föräldrar, men han visste inte exakt var de befann sig.) Han umgicks helst med Bond, Stollen, Grizzzly, Labben, Grävskopan, Blomman

och Spexet. Oftast chattade han med Poodl. Även i deras fall rörde det sig tydligen om alias.

Han var online för det mesta, och Eliška kunde inte göra något åt det. Hon hade redan vant sig vid att Tomáš alltid var på chatten när hon ville åka till stugan över helgen och påta i rabatten. Dessutom jobbade han med att skapa och programmera hemsidor. Det var inte ofta man stötte på honom utanför bildskärmens strålningsfält. iTom överdrev inte heller när det gällde fysisk aktivitet. Han sprang inte, gick knappt, gjorde varken armhävningar eller situps. Han bara klickade med musen.

Men trots sina diametralt motsatta inställningar till livet var Tomáš och Eliška lyckliga tillsammans. Kärleken ställer inga frågor. Ibland dras verkligen motsatser till varandra. De var som plus och minus. Input Output. Hane hona.

CVAN

CVAN – Centrum för vetenskaplig applikation av nanogami. Så står det med blå bokstäver mot vit bakgrund på en stor plåtskylt som är uppsatt på väggen till en oansenlig grå byggnad inte långt från stans centrum. Förbipasserande ägnar den sällan någon uppmärksamhet. Det är inte heller många som förstår vad det betyder. För de flesta är det bara ytterligare ett i raden